

МОНОГРАФИЯ „ГРАДОУСТРОЙСТВОТО НА БЛАГОЕВГРАД“

Резюме:

Трудът представлява задълбоченото проучване и анализ на градоустройственото развитие на Благоевград въз основа на изследвания на неговите исторически периоди в градоустройственото планиране. Този теоретичен труд се разработва от автора като специализирана професионална задача, свързана с научно-изследователски, проучвателни и проектантско-творчески дейности. Тя обхваща голяма полипрофесионална палитра от тематични градоустройствени аспекти на територията на община Благоевград. Градоустройствените планове, разгледани в труда са професионално оценени от гледна точка на градоустройствена теория и практика. В него е синтезиран теоретичния поглед от няколкогодишния период на работа, съчетан с научните интереси и с опита от професионалната практика на автора. В това съчетание реалните градоустройствени проблеми на Благоевград се превръщат в постановки на теоретичните и практическите умения на архитекта-градостроител. В монографичния труд са описани специфичните особености на градоустройственото планиране на Благоевград. Част от материалите и от фактите, разгледани в труда са ползвани от архивната документация на градоустройствените планове, които са предмет на този труд, пречупени през призмата и оценката на изминалия период на професионалния подход и критерии на автора.

В монографията се разглежда градоустройството на Благоевград и общинската територия в няколко основни аспекта:

- отношение "град-планина"
- отношение "град-река"
- отношение "град-автомагистрала и скоростна ЖП линия"
- отношение "град-околност, периферия, общинска и областна територия"
- отношение "град-недвижимо културно наследство" и методологията при изграждане на концепцията за опазване на НКН в ОУПО и т.н..

Изследва се прилагането на първа регулация относно реституираните имоти при обновяването и преструктурирането на жилищните комплекси в Благоевград, което се онагледява с няколко конкретни примера.

Монографичният труд има следното съдържание:

Исторически етапи в градоустройственото развитие на Благоевград

- праистория и античност
- първа и втора българска държава
- османски период
- градоустройствено развитие на Благоевград след освобождението
- специфика в териториалното развитие
- Благоевград като център в административно – териториалното устройство на страната
- общите градоустройствени планове на Благоевград до началото на ХХІ век.

Недвижимо културно наследство /НКН/ - постановки за опазване и развитие

- описание на наследството
- устройствена концепция за опазване и използване на недвижимото културно наследство в ОУПО – Благоевград - цели, роля и място на устройствената концепция за НКН в ОУПО, териториален обхват на устройствена концепция за опазване и използване на недвижимото културно наследство в ОУПО, специфични средства на устройствената концепция за опазване на НКН, информационно обезпечаване за нуждите УК на недвижимото културното наследство, изследване на зависимостта на бъдещото градоустройствено развитие на урбанизираната територия в контекста на устройствената концепция за опазване и използване на недвижимото културно наследство, определяне на степента на намеса в зависимост от критериите за опазване на градската памет и образ, изследване на културно историческия ресурс в няколко аспекта и в рамките на УК, разработване на предложения за опазване на недвижимото културното наследство (идеи, статут, териториални особености, концептуални подходи).

Основни постановки на последните градоустройствени проучвания за община Благоевград

- изследване на регионалните връзки
- проучване на социално - икономическите условия за градоустройствено развитие- демографски проучвания, анализи и прогнози и икономическа база
- териториални проучвания- релеф, води, флора и фауна, поземлени ресурси по фондове (видове територии и начин на ползване) и структура на собствеността
- обитаване
- социална инфраструктура

- техническа инфраструктура - транспортна инфраструктура, водоснабдяване и електроснабдяване
- отдих и туризъм
- териториално развитие
- баланс на територията на община Благоевград и на урбанизираната зона
- селищна мрежа
- екологични условия
- правила и нормативи за прилагане на ОУПО

Експериментални проучвания и проекти за реструктуриране и обновяване на жилищните комплекси в Благоевград

Монографичният труд има научно-приложен характер за развитието на теорията в териториалното устройство, ландшафтното устройство и градоустройството чрез изследване и анализ на конкретен градоустройствен пример - гр. Благоевград и община Благоевград. Направени са теоретични изводи въз основа на експериментални проучвания и проекти за реструктуриране и обновяване на жилищните комплекси, разработени са специфичните методологически особености на устройствената концепция за опазване на недвижимото културно наследство, по примера на Благоевград. Направени са научно обосновани предложения за изменение на нормативната рамка в градоустройството. Последното се аргументира теоретично с особеностите на обема и съдържанието на два вида ОУП, когато е с териториален обхват цялата община и когато е само за града - център на общината.

МОНОГРАФИЯ „ГРАДОУСТРОЙСТВОТО НА СТАРА ЗАГОРА“

Резюме:

В монографията посветена на град Стара Загора са проучени специфичните градоустройствени особености на града и е направен анализ на градоустройственото му развитие въз основа на изследвания на неговото градско планиране. Анализират се няколко важни и уникални за града дадености, свързани с неговото културно-историческо наследство и с потенциалните му възможности за градоустройствено развитие. Изследвана е много подробно територията на парк „Бедечка“, разположена по поречието на едноименната река в североизточната част на града, която територия е много важна за развитието на зелената система на града като огърлица от взаимнообвързани територии на паркове, градини и зелени площи в периферията на градската структура и връзката с планината. Проучени и анализирани са възможностите за развитие на нов транспортен терминал, на структурните градоустройствени особености при свързването на Стара Загора с Автомагистрала „Тракия“ и много други въпроси, през призмата на автора. В монографията се дава описание предимно на общото градоустройствено развитие на гр. Стара Загора, без да се разглеждат в детайли подробните устройствени планове. Илюстрирани са графично проучвания на съществуващото състояние на града и неговата околност, както и на бъдещото му градоустройствено развитие. Особено внимание е отделено на зелената градска система и възможностите за планиране на парк „Бедечка“, чрез методите за прилагане на първа регулация. Концепцията за опазване на недвижимото културно наследство се разглежда като специфичен градоустройствен инструментариум за устойчивост и приемственост в развитието, при което уникалният градски образ, градската памет и градският контекст са важни критерии за оценка на предлаганите градоустройствени решения.

Монографичният труд има следното съдържание:

историческо развитие на Стара Загора

- градоустройствена приемственост

- праистория и античност- праисторическа епоха (каменна, медна, бронзова и начало на желязната епоха) и тракийска древност (VI - I век пр. н. е.), римска епоха - Улпия Августа Траяна

- метаморфоза в градоустройственото развитие на града през средновековието

- отрицание на средновековния модел и възраждане на античната градоустройствена структура в развитието на града след освобождението - планът на Либор Баер, планове от 1949г. и 1957г. Втора половина на XX век.

- планът от 2005г. – градоустройственото развитие на Стара Загора след 1989г.

- недвижимо културно наследство (НКН)

Общ устройствен план град Стара Загора и прилежащите крайградски територии – 2011г.

- информационно осигуряване

- регионални условия и връзки

- териториални проучвания

- демографски проучвания

- икономическа база

- социална инфраструктура-образование, здравеопазване и социални грижи, култура, спорт, търговия, обществено хранене, битови услуги

- обитаване, жилищен фонд и жилищни зони

- техническа инфраструктура - транспортна инфраструктура, инженерна инфраструктура, енергийна инфраструктура, газоснабдяване, съобщителна телекомуникационна инфраструктура

- зелена система

- правила и норми

Вариантни проучвания за североизточната част на град Стара Загора, включително територията на парк „Бедечка”

- обосновка, мотиви, причини

- градоустройствен териториален обхват.

- цели, задачи и методи на проучването

- социална инфраструктура и обществено обслужване

- изследване на зелената система

- комуникационно-транспортна система

разработване и сравняване на варианти. анализ на вариантите. относно вариант 1, относно вариант 2, относно вариант 3, относно вариант 4 и относно вариант 5

-бъдещо устройствено планиране, етапна реализация. прилагане на първа регулация

- изводи и препоръки за първата регулация в градоустройството като специфичен методически инструмент на публичното планиране

-Общи теоретични постановки за прилагането първа регулация

-Изводи, приложение и препоръки, вследствие на сравнителния анализ и проучванията на парк „Бедечка“.

МОНОГРАФИЯ „ГРАДОУСТРОЙСТВОТО НА САМОКОВ“

Резюме

В монографията авторът описва своето професионално отношение към този изключително интересен град, какъвто безспорно е Самоков. В нея той разглежда теоретично предмета на изследване, както от културно историческа гледна точка, така и според критериите за съвременни архитектурно-градоустройствени аспекти на перспективно планиране и развитие. За архитектурното и градоустройственото изучаване на ценностите на град Самоков авторът проучва, анализира и обобщава голям фактологически материал, част от който за първи път се публикува, като теоретично градоустройствено изследване.

Монографичният труд има следното съдържание:

Етапи в историческото развитие на град Самоков преди освобождението му от османско владичество

- праисторическо развитие на града
- развитие на Самоков по време на Втората Българска държава (1186г.-1396г.)
- Самоков през османското владичество (1372г.-1877г.)
- Самоков по време на Възраждането (края на XVIII век до Освобождението)

Историческа приемственост в градоустройственото развитие на Самоков след освобождението

Някои специфични аспекти на архитектурно – градоустройственото развитие на Самоков

- ръст на населението
- икономически връзки и проблеми
- социално-културни връзки и възможности
- транспортно- комуникационни връзки и възможност
- насоки за балансирано регионално развитие

Новият общ устройствен план на град Самоков

- териториален обхват на общия устройствен план
- регионални условия и връзки на град и община Самоков
- природни фактори и условия за развитие на Самоков

- състояние на околната среда
- екологични изисквания към устройственото планиране
- демографска характеристика и прогнози
- икономическо развитие. Производствени зони
- относно развитието на града и градската структура
- социална инфраструктура - образование, култура, здравеопазване,
- относно обществения център
- обитаване, жилищен фонд и жилищни зони
- туризъм и отдих
- зелена система
- планиране на градската инфраструктура - транспортната инфраструктура, инженерна инфраструктура

Недвижимо културно наследство

Зониране на територията, правила и нормативи

Приложения - баланс на територията към Общ устройствен план на гр. Самоков и крайградската територия и таблица на устройствените режими и параметри на застрояване

В монографичния труд е направено научно-приложно изследване на методологията за градоустройствено прогнозиране и планиране въз основа на градоустройствения контекст, заложен в проучвания и планове от предходни периоди. Като специфичен принос може да се посочи изследването и направените изводи за развитието на теорията на териториалното устройство, ландшафтното устройство и градоустройството чрез изследване и анализ на конкретен пример - гр. Самоков и неговите общи и подробни устройствени планове. В това отношение е разработена методологическа основа за изготвяне на концепция за опазване на недвижимото културно наследство с научно-приложен характер, която концепция се онагледява с теоретично изследване на приемствеността в градоустройственото развитие на Самоков.

TOURISM AS CRITERION FOR DEFINING THE BLACK SEA REGION IN THE TERRITORIAL DEVELOPMENT ZONING OF BULGARIA

Abstract

The idea of writing this article is deeply enshrined in the hypothesis developed by me for a new spatial-development zoning of the territory of Bulgaria and the necessity of unifying and integrating the regional and territorial(spatial) planning through unified spatial planning documents.

The hypothesis, herein, is illustrated or affirmed within the aspect of analytical study of the Black Sea region, as well as within the context of its tourism development and comparative analysis of the territorial and tourism zoning. To make this theoretical study more understandable we need to clarify that it substantiates, illustrates and confirms the hypothesis of a new theoretical concept and affirms the scientifically reasoned change in the state planning through its practical application in the legislation, based on:

- › Integration of the territorial, urban and regional planning /including tourism planning/ in unified documents;
- › Reducing, or rather more logically in terms of spatial planning specificity, zoning of the country territory into separate planning regions. Following NUTS1, from two to one areas or regions, and under NUTS2, from six to four areas (regions).

Key words: Territorial development, region, tourism and territorial zoning

ТУРИЗМЪТ КАТО КРИТЕРИЙ ПРИ ОБОСОБЯВАНЕТО НА ЧЕРНОМОРСКИЯ РЕГИОН В ТЕРИТОРИАЛНОУСТРОЙСТВЕНОТО РАЙОНИРАНЕ НА БЪЛГАРИЯ

Резюме

Идеята за написване на тази статия е заложена в разработената хипотеза за ново териториалноустройствено райониране на България и за необходимостта от обединяването и интегрирането на регионалното и териториалното /пространствено/ планиране чрез единни териториално-устройствени планови документи. Тази хипотеза се илюстрира в аспекта на аналитични проучвания относно черноморския регион и в контекста на туристическото му развитие и сравнителния анализ на териториалното и туристическото райониране. За да бъде теоретичното изследване по-разбираемо се пояснява, че то обосновава, илюстрира и потвърждава хипотезата за нова теоретична концепция и за научно мотивирана промяна в държавното планиране чрез практическото и приложение в законодателството, въз основа на :

- интегриране на териториалноустройственото, градоустройственото и регионалното планиране /в.т.ч. и туристическото/ в единни документи;
- намаляване и по-логично от гледна точка на териториално устройствената специфика деление на територията на страната на обособени райони за планиране. По NUTS1 от два на един район и по NUTS2 от шест на четири района /региона/.

Ключови думи:

териториално устройство, регион, туристическо и териториално райониране

METHODOLOGICAL GUIDELINES AND PRINCIPLES IN THE DEVELOPMENT OF A SPATIAL CONCEPT FOR THE INTEGRATION OF TOURISM AND IMMOVABLE CULTURAL HERITAGE IN THE GENERAL DEVELOPMENT PLANS IN BULGARIA

Abstract:

The development of tourism is closely related to city planning. The general development plans are one of the main instruments for the implementation of this commitment, in which an important role has the immovable cultural heritage. Spatial Planning Act provides sustainable and integrated consideration of this issue, but does not specify the methodology by which it will be implemented. The theoretical exploration of methodological guidelines and principles in the development of a spatial concept for the integration of tourism and immovable cultural heritage in the general development plans in Bulgarian aims to justify the possibilities for more systematic, effective and efficient handling of this issue.

Key words: spatial concept, tourism, cultural heritage, urban development master plan (MP)

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ И ПРИНЦИПИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА УСТРОЙСТВЕНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА ТУРИЗМА И НЕДВИЖИМОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ОБЩИТЕ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ В БЪЛГАРИЯ

Резюме:

Развитието на туризма е тясно обвързано с градоустройственото планиране. Общите устройствени планове са едни от основните инструменти за осъществяване на това обвързване, при което важна роля има недвижимото културно наследство. Законът за устройство на територията предвижда устойчиво и интегрирано разглеждане на този въпрос, но не уточнява методологията, по която той ще се осъществява. Теоретичното изследване на методическите насоки и принципи при разработване на устройствена концепция за интегриране на туризма и недвижимото културно наследство в общите устройствени планове в България си поставя за цел да обоснове възможностите за по-систематично, резултатно и ефективно разглеждане на този въпрос.

Ключеви думи: устойчива концепция, туризъм, културно наследство, общ устройствен план.

GENERAL DEVELOPMENT MASTER PLANS AS A TOOL FOR SOLVING PRACTICAL PROBLEMS IN AGRICULTURE

Abstract

Municipal general development master plans (MGDMP) determine the primary purpose of the territories in the municipalities as urban, agricultural, forestry, protected and damaged areas. Agricultural territories in turn are specifically intended for arable lands (fields, orchards and vegetable gardens, vineyards, meadows, etc.) and non-cultivated lands (pastures, slopes and ravines, gullies etc.) The increase of urban areas via the GDMP in most cases is for the account of the cultivated, high fertile lands. This requires the study of their land category of productivity and the development of an optimum variant for their conservation in the plan. The study of the balance of the territory and the possibilities for the preservation of farmland in spatial planning is a specific tool, analyzed in a few specific examples from Blagoevgrad, Stara Zagora and Samokov, through which conclusions are drawn about theory and practice with great effect for solving concrete problems in agriculture.

Keywords:

General Development Plan, Agriculture, Urban Planning, Integrated Planning, Purpose of Territory, Arable Lands

ОБЩИТЕ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ КАТО ИНСТРУМЕНТ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Резюме

Общите устройствени планове /ОУП/ на общините определят основното предназначение на териториите в съответните общини като урбанизирани, земеделски, горски, защитени и нарушени територии за възстановяване. Земеделските територии от своя страна имат конкретно предназначение за обработваеми земи / ниви, овощни и зеленчукови градини, лозя, ливади и др./ и за необработваеми земи / пасища,скатове дерета, оврази и др./ Увеличаването на площта на урбанизираните територии чрез ОУП в повечето случаи е за сметка на обработваеми, високо плодородни земи. Това налага проучването на тяхната бонитетна категория и разработване на оптимален вариант за опазването им в съответния план. Изследването на баланса на територията и възможностите за запазване на обработваемите земи в устройственото планиране е специфичен инструмент, анализиран в няколко конкретни примера от гр. Благоевград, гр. Стара Загора , гр. Самоков и гр. Сливница, чрез които се правят изводи за теорията и практиката с голям ефект за решаване на конкретни проблеми в земеделието.

Ключовите думи

Общ устройствен план, земеделие, градоустройство, интегрирано планиране, предназначение на територията, обработваеми земи.

SPATIAL PLANNING IN REGIONAL PLANNING OF AGRICULTURAL LANDS AND RURAL AREAS

Abstract

Spatial planning specifies the requirements for agricultural lands through the provisions stipulated in the Spatial Planning Act /SPA/ and the Regional Development Act /RDA/. Conducting a successful regional policy as regards the agriculture industry requires optimal conditions on the planning and management of territorial resources, and especially of agricultural lands. This fact motivates the study of possibilities for the establishment of a system of integrated planning documents, which should combine and coordinate in a specific region industry socio-economic and territorial criteria for sustainable development in the field of agriculture across a specific region. A subject of analysis is the number and territorial scope of Bulgarian regions, as well as mechanisms to increase efficiency in their planning. The application of the research is related to the made conclusions about the theory and practice, through proposed changes in legislation and the planning toolkit for the purpose of agricultural territories.

Keywords - spatial planning, agricultural lands, regional development, integrated planning, arable lands, territorial zoning, purpose of territory.

ТЕРИТОРИАЛНОТО УСТРОЙСТВО В РЕГИОНАЛНОТО ПЛАНИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Резюме

Териториалното устройство определя изискванията към земеделските земи чрез документите по Закона за устройство на територията /ЗУТ/ и по Закона за регионалното развитие /ЗРР/. Провеждането на успешна регионална политика по отношение на отрасъл „Земеделие“ изисква оптимални условия на планиране и управление на териториалните ресурси и особено на земеделските земи. Това обстоятелство мотивира изследването на възможностите за създаване на система от интегрирани планови документи, които да съчетават и координират в конкретен регион отрасловите социално-икономически и териториалноустройствените критерии за устойчиво развитие и в областта на земеделието. Анализират се броят и териториалният обхват на регионите в България, както и механизмите за повишаване на ефективността в тяхното планиране. Приложението на изследването е свързано с направените изводи за теорията и практиката, чрез предложените промени в нормативната уредба и на инструментариума за планиране по отношение предназначението на земеделските територии.

Ключови думи - териториално устройство, земеделски земи, регионално развитие, интегрирано планиране, обработваеми земи, териториално райониране, предназначение на територията.

METHODOLOGICAL ASPECTS OF NORMATIVE REGULATION OF SPATIAL PLANNING AS A SPECIFIC PART OF THE PROFESSIONAL FIELD "ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND GEODESY" IN TECHNICAL SCIENCES

Summary:

This material offers a new theoretical concept of normative regulation of public documents for spatial planning. Without the necessary science-based motifs and the desired continuity in respect of the traditional theory, practice and regulations in the territorial unit of the Bulgarian National Spatial Development Concept /NSDC/ as a new statutory regulated document in the Regional Development Act /RDA/. From the very beginning of its development as a public document the NSDC as a statutory document of national importance comes into a methodological controversy with their cognitive and terminology apparatus of the Spatial Planning Act /SPA/ as well as with possibility of a more efficient and integrated territorial and regional planning in the uniform planning documents. These contradictions motivate a new approach in the regulation of spatial planning.

Keywords - spatial planning, national spatial development concept, sustainable and integrated development, regional policy.

**МЕТОДИЧЕСКИ АСПЕКТИ В НОРМАТИВНИЯ РЕГЛАМЕНТ НА
ТЕРИТОРИАЛНОТО УСТРОЙСТВО КАТО СПЕЦИФИЧНА ЧАСТ
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
"АРХИТЕКТУРА, СТРОИТЕЛСТВО И ГЕОДЕЗИЯ" В
ТЕХНИЧЕСКИТЕ НАУКИ**

Резюме:

Техническите науки съдържат професионалното направление „Архитектура, строителство и геодезия“, а териториалното устройство е специфична научна дисциплина от това направление. Настоящият материал предлага нова теоретична концепция за нормативен регламент на териториалното устройство. Без научно обосновани мотиви и приемственост по отношение на традиционната теория, практика и нормативна уредба в териториалното устройство на България беше създадена нова „Национална концепция за пространствено развитие“ /НКПР/ като документ в Закона за регионално развитие /ЗРР/. От самото начало на разработване, НКПР като държавен териториалноустройствен документ от национално значение влиза в методическо противоречие както с теорията на териториалното устройство, така и с понятийния и терминологичен апарат на Закона за устройство на територията /ЗУТ/, и с възможността за по-ефективно и по-интегрирано териториално, регионално и социално-икономическо планиране в единни планови документи. Тези противоречия мотивират нов подход в теоретичното и нормативно регламентиране на териториалноустройственото планиране.

Ключови думи - териториално устройство, Национална концепция за пространствено развитие, устойчиво и интегрирано планиране, регионална политика, технически науки.

ON THE SPATIAL DEVELOPMENT CONCEPT OF THE REPUBLIC OF BULGARIA BY 2025

Abstract

This paper examines the scope, structure and elements of the territory as well as the content of the National Spatial Development Concept (NSDC). It explores all the problems of central and peripheral territories caused by their current development and notes their strong points, advantages, weaknesses, and disadvantages. Attention is drawn to the main parts, phases and stages in the development and implementation of NSDC. The analyses and forecasts on the state of the national territory and the processes ongoing in it are studied. Essential part of the material discusses the guidelines and the approaches for the planning and the development of areas with specific problems and special spatial protection that can be classified as Informal Areas with pan-European Importance. The problems of the spatial development and planning are particularly taken into account while formulating a vision and strategy for spatial development. The model for future spatial development and planning as well as information provision of NSDC, including guiding principles for the construction of GIS system for monitoring, evaluation and control in the process of developing and implementing NSDC is explored. Part of the material discusses the management bodies and the implementation and management of NSDC.

Key words: Spatial development, sustainable development, spatial planning, regional policy, GIS

ОТНОСНО КОНЦЕПЦИЯТА ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ДО 2025 ГОДИНА

Резюме

Настоящият теоретичен труд разглежда териториалния обхват, структурата и елементите на територията, както и съдържанието на НКПР. Обръща се внимание на основните части, фази и етапи при разработване и прилагане на НКПР. Изследвани са анализите и прогнозите относно състоянието на националната територия и протичащите в нея процеси. Специално се анализират проблемите на пространственото развитие и устройството при формулиране на визия и стратегия за пространствено развитие. Разгледан е моделът за бъдещо пространствено развитие и устройство, както и информационното обезпечаване на НКПР, в т.ч. ръководните принципи при изграждането на ГИС, системата за мониторинг, оценка и контрол в процеса на разработване и прилагане на НКПР. Част от материала е посветен на Органите на управление и на реализация на НКПР.

Мотивите за издаване на този труд се свързват с популяризирането на специфичните особености на методическите насоки в България при изработване на Национална концепция за пространствено развитие в контекста на общоевропейските принципи.

THE METHODOLOGY OF THE NATIONAL SPATIAL DEVELOPMENT CONCEPT OF THE REPUBLIC OF BULGARIA BY 2025

Abstract.

This paper examines the mission, vision, goals and objectives of the National Spatial Development Concept (NSDC) of the Republic of Bulgaria by 2025. Attention is drawn to the expected results of its application. The main methodological guidelines and principles for spatial planning are studied. The coordinating role of NSDC in relation to other types of territorial planning is an object of particular analysis. After the accession of Bulgaria in the EU, the principles and provisions of European documents, practices and prospects for spatial planning are taken into account.

Key words: Urban planning, urban development, sustainable development, spatial planning, regional policy

МЕТОДИКАТА НА НАЦИОНАЛНАТА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ДО 2025 г.

Резюме

Настоящият теоретичен труд разглежда мисията, визията, целите и задачите на НКПР в България. Обръща се внимание на очакваните резултати от нейното приложение. Изследвани са основните методически насоки и принципи за пространствено планиране. Специално се анализира координационната роля на НКПР по отношение на други видове планирания в териториално отношение. След приемането на България в ЕС се отчитат принципите и постановките на европейските документи, практики и перспективи за пространствено планиране.

Този труд е свързан с популяризирането на специфичните особености на методическите насоки в България при изработване на Национална концепция за пространствено развитие в контекста на общоевропейските принципи.

ГРАДОУСТРОЙСТВОТО КАТО МЕТОДИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТ НА ПУБЛИЧНОТО ПЛАНИРАНЕ

Резюме

Преди преходния период социалистическата държава чрез отчуждителна процедура придобиваше собственост на поземлените имоти за разработване и прилагане на подробни устройствени планове. Настъпилата промяна, при която частната собственост е защитена от Конституцията, заварва професионалистите, политиците и обществото неподготвени да провеждат справедливо и в интерес на цялата общност градоустройствени предвиждания, вкл. застроявания на частично или цялостно неурегулирани или с неприложена първа регулация територии. Реституираните поземлени имоти в територии с нереализирани градоустройствени планове е логично да се третират като неурегулирани или с неприложена първа регулация. Изход от създадената ситуация е прилагането на регулаторен режим по смисъла на първа регулация, при което общината безвъзмездно придобива собственост за развитие на необходимото озеленяване, техническа и социална инфраструктура, което нормативно се осигурява с инструментариума на чл. 16 от ЗУТ. В статията се анализират конкретни градоустройствени примери, въз основа на които се правят изводи и формулират препоръки за практиката.

Ключови думи – Закон за устройство на територията (ЗУТ), Подробен устройствен план (ПУП)

АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕНИЯТ СИНТЕЗ „1300 ГОДИНИ БЪЛГАРИЯ“- МОНУМЕНТАЛЕН ПАМЕТНИК НА СВОЕТО ВРЕМЕ

Резюме

Разглеждат се понятията „монументално“ и „архитектурно-художествен синтез“ като особени естетически категории и начин на отразяване на света, присъщи на изкуството. Именно в изкуството монументалното начало се явява във формата на художествено произведение по идеята и замисъла на твореца и е задължителна, доминираща и определяща категория относно неговото послание за съдържанието, функцията и общественото въздействие на творческото произведение с цел да пресъздаде характерна част от живота в художествени образи. Поради това обективната основа за реализация на архитектурно-художествения синтез като монументално изкуство са личности, поводи и събития, които сами по себе си са монументални в историята на обществото. Със своята непреходна значимост и с важната си роля за миналото и бъдещето на страната ни тези личности и събития остават живи в паметта ни, държат будно нашето съзнание, укрепват самосъзнанието ни, имат възпитателно и мотивационно значение за развитието на отделната личност и на обществото ни като цяло. Архитектурно-художественият синтез, постигнат чрез паметника в пространството пред НДК, като специален дял от изкуството, посвещава вниманието си на тази задача по повод честването на 1300 години от създаването на българската държава. Така се явяват и много други художественотворчески произведения по различно време и повод, на различни места под различни форми на монументалната скулптура и живопис, определени според начините на изпълнение и от

материала, като паметник, монументален релеф, фреска, сграфито, мозайка, керамично пано, стъклопис, металопластика и др. Архитектурно-художествената функция на паметника „1300 години България“, в контекста на единен градоустройствен замисъл, в конкретния случай си поставя амбициозна задача да доминира като внушение със своето етично, естетическо, героично и възвишено хуманистично въздействие за човешкия подвиг и саможертва в името и за благото на националната общност. Като паметник на своето време, монументът е от значение за самоутвърждаването на обществената памет, такава, каквата е тя в този исторически период.

В този аспект авторът разглежда проблема за качествата на синтеза на архитектурата с другите изкуства при реализиране на градоустройствени ансамбли, в които има монументална скулптура, както е при НДК.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА НОВ ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ГРАД САМОКОВ

Abstract:

Valid Comprehensive Masterplan of Samokov city is from 1976 and temporary social and economic development defines new environment for city and its active development area. A new social and economic conditions, recent legislation, new tendencies in urban planning and development defines need for new Comprehensive Masterplan for the city.

Basic principles in analysis and proposals for development are: extended territorial boundaries (new scope of the plan includes settlements in city active area), sustainable balance of structure of the territory, effective use of land with public ownership and researching of stimulating factors for municipality development- winter ski resort "Borovetz".

Main principles in new Comprehensive Masterplan of Samokov city includes: conservation, adaptation and socialization of cultural heritage, development of basic principles included in previous masterplans, development of polycentric structure of the city and its social infrastructure, role of green public spaces as a balance between center and periphery and relation between urban and natural environment.

Key words: Masterplan, urban planning, land use, polycentric structure, green public spaces.

Резюме

Докладът откроява най-важните основни принципи заложени в анализите проучванията и прогнозите при изработване на плана.

Основните принципи на които е обърнато внимание в статията са следните:

Разширен териториален обхват позволяващ изследване на урбанистичните взаимоотношения за нуждите на ОУП за града и близката околност на активно влияние: територията в строителните граници на град Самоков, територията извън строителните граници, в непосредствена близост до град Самоков, където урбанистичното развитие на града е най-значимо (тук влизат част от землищата на с. Драгушиново, с. Продановци и с. Доспей, което дефинира разработката като ОУП на част от община). Устойчиво балансиране на общата структура на територията, предмет на плана, и преобладаващото предназначение на съставните и структурните части -

местоположението и границите на урбанизираните територии; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно- историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение. Ефективно използване на териториите с публична държавна и с публична общинска собственост и режимът на тяхното устройство за нуждите на местната комунална политика в.т.ч. индустриален парк, развитие на зелената система, комуникационно транспорта мрежа, обществено обслужване и други. Планиране на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита, както и териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия. Изследване на фактора със стимулиращо значение за развитието на града и общината е намиращият се на територията на общината зимен ски-курорт "Боровец", където е налице значителен инвестиционен интерес. Новата градоустройствена композиционни структура на ОУП на гр. Самоков разчленява територията по отношение на Комуникационно транспортната схема на две части: вътрешно-градска, затворена от Околовръстния път на запад, север и юг и от територията на парк Ридо от изток - външна-извън посочената зона е дисперсна структура, в която участват близко разположените населени места, с. Продановци. с. Доспей и с. Драгушиново, зоната на новото регионално депо за третиране на битови отпадъци и на юг и югоизток- териториите на "Нисък Боровец", хидропарк Искър и крайградската зона Боричо.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ И ПРИНЦИПИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА УСТРОЙСТВЕНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА НЕДВИЖИМОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В РАМКИТЕ НА ОБЩИТЕ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ НА ГРАДОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ

Резюме:

Основната цел на устройствена концепция за опазване и използване на недвижимото културно наследство, която за краткост в тази разработка е наричана устройствената концепция (УК) е да създаде условия за опазване и социализиране на културното наследство в териториален аспект, както и за разкриване на неговия потенциал като фактор на устойчиво развитие.

УК съдържа предложения и стратегически насоки за реализиране на НКН като ресурс за:

- социално - икономическото и общопространиственото развитие;
- развитието на градските функционални системи (труд, обитаване, зелена система, туризъм и отдих, социална инфраструктура, комуникационна и транспортна система).

В статията накратко са изяснени ролята и мястото, териториалния обхват, специфичните средства и информационно обезпечаване на устройствена концепция за опазване и използване на недвижимото културно наследство в рамките на общите устройствени планове. В статията също така са анализирани: устройственото проучване и пространствено моделиране на историческото развитие на градската структура, изследването на зависимостта на бъдещото градоустройствено развитие на урбанизираната територия в контекста на УК, определяне на степента на намеса в зависимост от критериите за опазване на градската памет и образ, разработване на предложения за опазване на недвижимото културното наследство (идеи, статут, териториални особености, концептуални подходи). Посочени са и експериментални резултати в рамките на конкретни разработки.

НАЦИОНАЛНАТА КОМПЛЕКСНА УСТРОЙСТВЕНА СХЕМА - ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНАТА УСТРОЙСТВЕНА ПОЛИТИКА

Резюме:

В областта на устройственото планиране и на регионалистиката Националната комплексна устройствена схема е важен инструмент за провеждането на държавната устройствена политика за устройство на територията с цел устойчивото развитие на България.

Пояснява се, че интеграцията ни в Европейския съюз, както и обществено политическата обстановка в страната ни са необходима предпоставка за изработването на този важен документ - съгласно чл.100 на ЗУТ устройството на страната се осъществява въз основата на Националната комплексна устройствена схема (тогава част от изискванията на ЗУТ, които сега са отменени с промените от октомври 2012г.).

Обръща се внимание, че за изработване на качествена устройствена схема и нейното поддържане ще се ползва специализирана информационна и техническа основа в цифров и графичен вид, като ОУП на общините ще послужат за окомплектованена цялостната изходна информация.

Набляга се на условието, че зад всяко планово ниво и разработка трябва да стои конкретен орган на управление, който да носи най-строга отговорност за осъществяването на плановия и управленчески процес.

Посочва се, че гаранция за успешното решаване на задачата е участието на всички изтъкнати професионалисти, че е нужен строг регламент, в.т.ч. и забрани за строителство не само в зелената система, но и по отношение на обработваемите земи и в търсенето на по-справедлив социален механизъм при повишаване или намаляване на стойността на поземлените имоти при различни устройствени действия.

НОВИЯТ ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ВАРНА – СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ

Резюме:

Функционално пространственото развитие на гр. Варна съгласно предвижданията на авторския колектив на ОУП , с ръководител проф.арх. И. Никифоров предлага нови функции за територията в зоната на влияние на града и в агломерационните му ареали, с цел смекчаване контраста " център - периферия и намаляване на дисбалансите в усвояването и развитието на територията.

Пояснява се прогнозата-сценарий и пространствения модел. Прогнозният модел е построен върху сценарий за бъдещия град - като пулсиращ град с различна численост на населението в отделните сезони - постоянно и временно население, което дава отражение върху цялостната градска структура.

В резултат на прогнозираните трансформации, съществуващата моноцентрична структура на града се преструктурира в полицентрична.

В териториалната макроструктура на града се очертават четири големи части: централен, северен, западен и южен град, с отнесени към тях, заложи в ОУП прогнози.

Проектът на ОУП се основава на сценария за функционално пространственото развитие на гр. Варна в следващите 15-20 години.

В композиционно отношение Варна запазва и доразвива урбанистичната си структура като морски пристанищен град.

Дадени са и много други описания за характерни особености на ОУП на града.

ОБОСОБЯВАНЕ НА НОВ „ДУНАВСКИ“ РЕГИОН В ПРОЕКТО-ЗАКОНА ЗА ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО И РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ СВЪРЗАНО С ЛАНДШАФТНИТЕ ОСОБЕНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА

Резюме:

Разделянето на Дунавската равнина на два региона в ЗРР е спорно и нецелесъобразно, както по технически, териториалноустройствени така и по ландшафтни съображения. Основна идея в този материал е ново предложение за териториалноустройствено райониране на страната, като концепция, при която цялата територия е обособена на четири региона и единият от тях е обединения Дунавски регион, а останалите са Югозападен, Тракийски и Черноморски. Това предложение е направено въз основа на териториалноустройствените особености на отделните райони даващи основание да се обединят територии с еднакви, подобни или допълващи се характеристики, както в социално икономическо, така и в техническо и териториалноустройствено отношение. Могат да бъдат направени изследвания и в други аспекти свързани с тезата, че Дунавският регион е естествено обособен като такъв и е актуален въпроса за разглеждане на новия законопроект за териториално устройство и регионално развитие, публикуван във вестник „Строител“ на 11.04.2014г. Ландшафтните особености на този регион, уникалната селищна мрежа, социокултурните и етнографски характеристики на населението, социално-икономическите взаимоотношения, техническата и социалната инфраструктура, особеностите на микроклимата, флората и фауната, специфичния пейзаж, и много други характеристики на тази територия ни дават достатъчно основание да предложим регионална реформа и обособяване в нашето законодателство на единен Дунавски регион с единно и интегрирано планиране и развитие.

ОБЩИЯТ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА СТАРА ЗАГОРА ПЪРВИЯТ ОТ ЛЕТОБРОЕНЕТО НА ДЕМОКРАЦИЯТА

Резюме:

В този доклад се анализират най-важните особености в ОУП на Стара Загора, вкл. като ключов и решаващ фактор за съхраняване на традициите, културно-историческите му и природни ценности и се фокусира вниманието върху урбанистичната му концепция за развитие. Стара Загора е първият български град, който е приел през последните 20 години свой ОУП и е изпреварил в това отношение София, Пловдив, Варна, Бургас и др. големи градове. Динамичната обстановка през последните години според статията е наложила някои тенденции за промяна в ОУП, най-важните от които са:

- актуалното социално-икономическо развитие
- макроструктурното членение на територията и възприетия нов полицентричен модел на урбанистично развитие на града в т.ч. и на системата на обществения му център.
- уникалната кръстопътна ситуация и развитието на комуникационно-транспортната система на гр. Стара Загора.
- уникалното географско местоположение и релеф на гр. Стара Загора на граничната зона между полето и планината и възможностите за развитие на зелената система.

Новият териториален обхват за ОУП, се отбелязва в материала, че ще обхваща всички необходими контактни зони на активно влияние в непосредствена близост до града. Новите устройствени режими и параметри ще диференцират по-подробно всички устройствени зони, в т.ч. специфични правила и нормите за приложение на ОУП. Новото пространствено развитие ще съобрази динамиката на преотреждането на предназначението и устройствения режим настъпили вследствие потребностите на населението. В статията е пояснено, че за актуален и модерен ОУП се изисква спешна реализация на процедури по актуализация на опорния план, на ОУП в единен териториален обхват, изготвяне, процедиране и приемане на екологична оценка.

ЗАКОНИТЕ ЗА СОФИЯ
ИСТОРИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ИДЕЯТА ЗА
ОСОБЕНИЯ СТАТУТ НА СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА В РАМКИТЕ
НА ОБЩОТО БЪЛГАРСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ЗА МЕСТНАТА
ВЛАСТ И МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Резюме:

Под формата на кратък анализ в доклада се разглежда хронологично историята на развитието на особения статут на Столичната община в рамките на общото българско законодателство за местната власт и местното самоуправление в три исторически периода. Първият период е по времето и в рамките на търновската конституция, вторият на конституциите от 1947г. и от 1971г., и третият на най-новата ни конституция от 1991г. В материала се прави опит да се посочат някои особености на тези закони в контекста на другите закони от същия или различни исторически периоди, както и на актуалната съвременна обстановка.

„Законите за София” се разглеждат теоретично като възможност за нормативен регламент на специфично местно самоуправление, при което може да се създаде по-добра организация на местното самоуправление и общественото обслужване в София, както и на регламент за повече граждански, политически и обществени права и свободи в бъдеще. В доклада е отбелязано, че когато България е пълноправен член на Европейския съюз и съизмерва състоянието и напредъка си с другите европейски страни, че с теоретичния материал ще се създаде повод за размисъл и нови идеи за подобряване на местното самоуправление в страната и в Столицата. Теоретичното изследване изхожда както от обшоевропейските принципи, така и от собствения ни национален опит, който е богат и много поучителен.

ОТ ПЛОЩАДА ДО ПЛОЩАДА ПРЕД ПАРЛАМЕНТА – ИЛИ ЗА МЕТАМОРФОЗИТЕ В ГРАДОУСТРОЙСТВЕНОТО РАЗВИТИЕ НА ИЗТОЧНАТА ОС НА СОФИЙСКИЯ ЦЕНТЪР

Резюме:

Основната идея в доклада е преосмислянето на градоустройственото оформление на Източната ос на Главния градски център, като наследство на исторически най-значителната част от „Стара София”.

Разглеждат се източната ос на центъра, площадите, старите улици и пешеходните пространства, които чакат своето възраждане като най-важни елементи в архитектурно–градоустройствената композиция на София и нейния градски център. Те нямат аналог в страната ни, според позицията на автора. Това мотивира изследването в материала на някои възможности за обновяването на тази част от центъра с нова пешеходна зона, за която има потенциал в бул. „Цар Освободител“ от площад „Независимост“ до Софийския университет. Градоустройственият потенциал на Източната ос се е формирал с векове. Тя свързва двете най-важни, най-оживени и най-представителни зони на главния градски център: от запад - историческото сърце на центъра, където е бил разположен древния римски град „Сердика“ в античния период, от изток - най-забележителните съвременни обществени пространства: площад „Александър Невски“, площад „Народно събрание“, пространствата пред Народната библиотека, пред Софийския университет, пред паметника на Васил Левски и много други обществени сгради и пространства, зелени площи, исторически места, паметници на видни личности от историята ни, архитектурно-градоустройствено наследство, недвижими културни ценности, забележителности, специфичен релеф, образ и градска памет. Днес обаче бул. „Цар Освободител“ представлява по-скоро улична артерия, която разделя, а не обединява пространствата от двете страни на автомобилното движение, а площадите са кръстовища и обикновени паркинги.

Ето защо обновяването на източната ос като най-представителната и най-емблематичната за софийския център обществена зона, възраждането на съществуващите и създаването на нови обществени пространства в тази част на центъра на град София се превръща в актуална и отговорна професионална задача с първостепенно значение, което се описва в доклада.

ЦИФРОВИЗИРАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ, ДЕТАЙЛИ И ОРНАМЕНТИ ОТ БЪЛГАРСКИ ВЪЗРОЖДЕНСКИ СГРАДИ

Резюме

Цел на проекта е създаване на отворена система от база данни за елементи, детайли и орнаменти от българската архитектура през епохата на Възраждането в цифров вид. Цифровизирането на елементи, детайли и орнаменти от български възрожденски къщи се прави с цел да се създаде електронна база от данни, която да позволява бърз и лесен достъп до всеки обект, запознаване с него и използването му във цифров вид в дадена задача или архитектурен проект.

На базата на детайлно изследване, запознаване и заснемане на представителна извадка от различни видове архитектурни обекти на възрожденски сгради на територията на Република България, се създават строго организирани и структурирани информационни модели (прецизно изчертаани) от елементи (врати, прозорци, комини и др.) и детайли (орнаменти на первази, корнизи, еркери, мазилки, капаци на прозорци и др.). Организират се в модули, блокове и фамилии, готови за директно вмъкване в проекта или с редактиране на близък до желанния обект.

Освен архитектурното заснемане на обекти на място, в проекта е изследвано използването на литературни източници. Те са ценни и поради това, че съдържат информация за много обекти, които вече не съществуват физически поради една или друга причина. Тук под цифровизиране се разбира не самото заснемане на обект с цифров фотоапарат или сканиране на литературен източник, а използването им, като допълнение към архитектурното заснемане за създаване на файл във векторен вид, който може да се редактира и използва според нуждите на проектанта. Снимките и сканирания материал се използват като подложки за векторизиране на обектите от заснемането.

В проекта усилията са насочени основно към изследване на литературни източници. Голямото разнообразие от такива позволява да се постави началото на проекта като организация, да се структурира базата от данни, която се натрупва с цел бърз и лесен достъп до всеки обект на цифровизиране.

Разработени са обекти от Пловдивския и Родопския регион. Една от основните причини да се започне работа по него е липсата на организирана система от цифровизирани библиотеки, модули и блокове, които да са готови за вмъкване при работа с компютърни приложения.

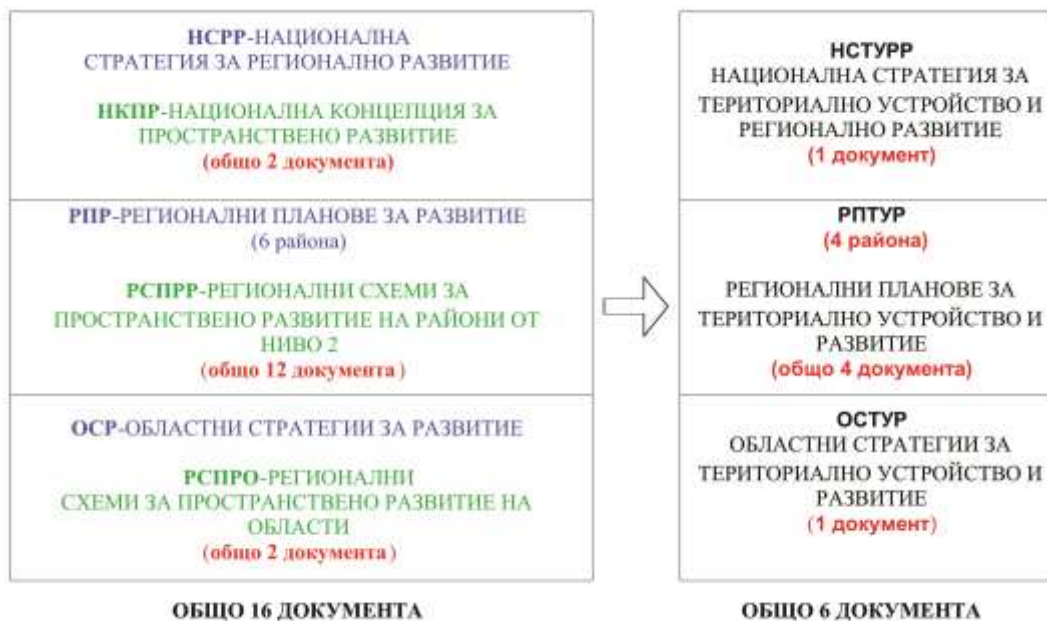
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТ НА ТЕМА „ТЕОРЕТИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ И АНАЛИЗ НА РАЗВИТИЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛНАТА РАМКА В ОБЛАСТТА НА ТЕРИТОРИАЛНОТО УСТРОЙСТВО, ГРАДОУСТРОЙСТВОТО, ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ И СТРОИТЕЛСТВОТО“

Резюме:

В научноизследователски проект се изследва историческото развитие на българската традиция в законодателството, относно териториалното устройство, градоустройството, инвестиционното проектиране и строителството. Анализирани са дискуссионните принципи и разпоредбите в законодателната рамка, които подлежат на преосмисляне. Изследвано е и немското (австрийското) законодателство.

От извършеното научноизследователско изследване на историческото развитие на българската традиция в законодателството, относно териториалното устройство, градоустройството, инвестиционното проектиране и строителството, проучване на чуждия опит и анализа на дискуссионните принципи и разпоредби в законодателната рамка, които подлежат на преосмисляне могат да се предложат следните законопроекта: законопроект за териториалното устройство и регионалното развитие (ЗТУРР), законопроект за градоустройството (ЗГр) и Законопроект за строителството ЗС (за инвестиционното проектиране и строителството ЗИПС ИЛИ за инвестиционната дейност в строителството ЗИДС).

Проектът на „Закон за териториалното устройство и регионалното развитие” като предмет на своя нормативен регламент се ограничава в обхвата и съдържанието на материята от сега действащия ЗРР. В този проект е предложено ново деление на нивата на планиране, с което е целено от една страна опростяване на съществуващата категоризация и йерархична структура на плановия процес и от друга страна по-правилно групиране на териториите по основен териториалноустройствен, регионален и функционален признак. Може да се намалят районите за планиране по NUTS 2 от шест на четири, при което да се постигне по-равномерно разпределение на населението по региони и по – правилното им оформяне по функционален признак. Такива биха могли да бъдат Дунавския регион, Черноморския регион, Тракийския регион и Югозападния регион. В същият проект е заложена интеграция на териториалноустройственото и регионално планиране в единни стратегически и планови документи, което също би довело до по-добра ефективност на плановия процес като цяло и до икономия на ценни и обществено полезни ресурси, време и персонал.

Пояснява се, че може да се постигне редукция от шест на три вида планови документа, а като брой от 16 на 6 бр. планови документи, както е показано на схемата.

Вторият законопроект се разглежда под работното наименование „Закон за градоустройството”. Като негова основа служи сегашния закон за устройство на територията вкл. частта му относно устройственото планиране—общи и подробни устройствени планове.

Третият законопроект се разглежда под работното наименование „Закон за строителството”. Като негова основа служи сегашния закон за устройство на територията вкл. частта му относно инвестиционното проектиране, строителството, въвеждането в експлоатация и строителния контрол.

**НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТ НА ТЕМА:
„ГРАДОУСТРОЙСТВЕН АНАЛИЗ, СПЕЦИАЛИЗИРАНО ПРОУЧВАНЕ И
ИЗРАБОТВАНЕ НА ТЕОРЕТИЧНА КОНЦЕПЦИЯ – ХИПОТЕЗА ЗА РАЗВИТИЕ
НА ИЗТОЧНАТА ОС НА ГЛАВНИЯ ГРАДСКИ ЦЕНТЪР НА СОФИЯ“**

Резюме

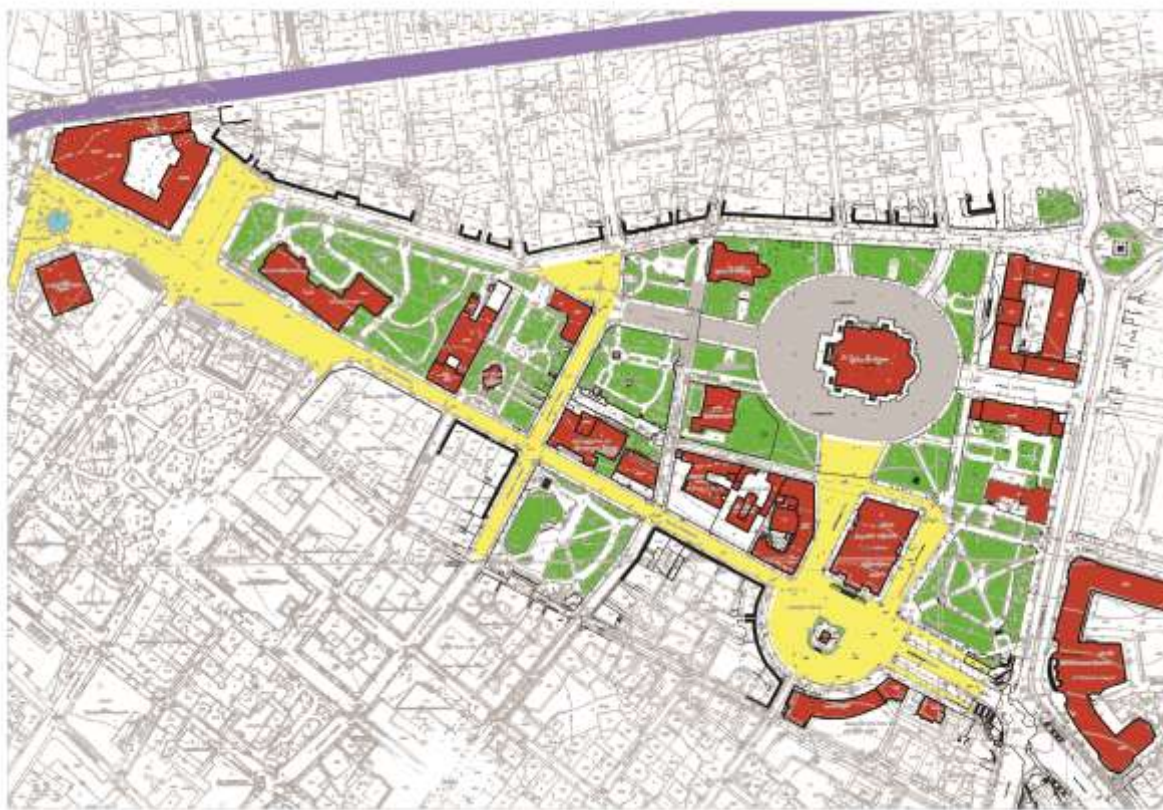
Научноизследователската разработка представлява комплексен градоустройствен анализ на съществуващото положение относно източната ос на главния градски център (ГГЦ) на София в няколко аспекта:

- градоустройствена ситуация;
- организация на движението, комуникационна схема;
- опазване на недвижимото културно наследство;
- ландшафтна архитектура;
- градско обзавеждане;
- настилки, композиция на рисунка;
- материали;
- цвят;
- осветление и др.;

Също така са проучени различни проекти и идеи за развитие на ГГЦ на София. От извършеното научно изследване по темата са разработени вариантни хипотези и са направени и някои изводи и препоръки.

Схематично изображение на потенциална възможност за обновяване на съществуващи и за създаване на нови площи като ансамбъл от обществени зони и пешеходни пространства в източната част на главния градски център на София

Схематично изображение на потенциална възможност за жълтите павета, достъпността на контактните пространства от двете страни на пешеходната ос и илюстриране ролята на булеварда на обединител, както и композиционно оформяне и структуриране на зелените пространства в единна система

Съществуващите площадни, улични и градински пространства крият голям потенциал за тяхното обновяване и оптимално архитектурно-градоустройствено оформяне, при което да се превърнат в удобни пешеходни зони с големи композиционно-художествени достойнства. В столичния център са възможни нови градски площадни пространства свързани с важни обществени сгради или паметници на културата (до сградата на Софийската опера, до Римския амфитеатър и др.). Архитектурно-градоустройственото преосмисляне на източната ос на столичния център с акцентиране на обществените пространства, възраждане на съществуващите и оформянето на нови такива пространства се превръща в професионално предизвикателство за обновяване на софийския център и повишаване на архитектурно-художествените му достойнства като Европейска културна столица.

ЗАКОНИТЕ НА СОФИЯ. ИСТОРИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ИДЕЯТА ЗА ОСОБЕНИЯ СТАТУТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА В РАМКИТЕ НА ОБЩОТО БЪЛГАРСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ И МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Резюме

В научно-популярната книга се прави исторически анализ за развитието на идеята София да притежава специфично собствено законодателство като столица на България. Такива закони имат Москва, Берлин, Виена и други европейски столици. Сравняват се постановките от законите за Столична община, които са били прилагани в различни исторически периоди. Обръща се внимание на особения статут на София в няколко аспекта:

- Столица на държавата;
- Областен център;
- Общински център;
- Районно членение на територията;
- Наличие на действащи специфични закони, какъвто е Законът за устройство и застрояване на Столична община.

Специално внимание се обръща на формите за местно самоуправление и на административното обслужване на гражданите.

Поясняват се функциите на Кмета, като едноличен орган на изпълнителната власт и на общинския съвет, като орган на местното самоуправление в контекста на различни концепции за организация и устройство на управлението на Столична община.

Прилагат се примерите на действали преди години специални закони за Столична община.

КОИ СМЕ В СЪЩНОСТ НИЕ? И ГРАЖДАНИ, И ПРОФЕСИОНАЛИСТИ.“ (АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕНИЯТ СИНТЕЗ „1300 ГОДИНИ БЪЛГАРИЯ“- МОНУМЕНТАЛЕН ПАМЕТНИК НА СВОЕТО ВРЕМЕ)

Резюме:

В книгата се разглеждат понятията „монументално" и „архитектурно-художествен синтез" като особени естетически категории и начин на отразяване на света, присъщи на изкуството. Именно в изкуството монументалното начало се явява във формата на художествено произведение по идеята и замисъла на твореца и е задължителна, доминираща и определяща категория относно неговото послание за съдържанието, функцията и общественото въздействие на творческото произведение с цел да пресъздаде характерна част от живота в художествени образи. Поради това обективната основа за реализация на архитектурно-художествения синтез като монументално изкуство са личности, поводи и събития, които сами по себе си са монументални в историята на обществото. Със своята непреходна значимост и с важната си роля за миналото и бъдещето на страната ни тези личности и събития остават живи в паметта ни, държат будно нашето съзнание, укрепват самосъзнанието ни, имат възпитателно и мотивационно значение за развитието на отделната личност и на обществото ни като цяло. Архитектурно-художественият синтез, постигнат чрез паметника в пространството пред НДК, като специален дял от изкуството, посвещава вниманието си на тази задача по повод честването на 1300 години от създаването на българската държава. Така се явяват и много други художественотворчески произведения по различно време и повод, на различни места под различни форми на монументалната скулптура и

живопис, определени според начините на изпълнение и от материала, като паметник, монументален релеф, фреска, сграфито, мозайка, керамично пано, стъклопис, металопластика и др. Архитектурно-художествената функция на паметника „1300 години България“, в контекста на единен градоустройствен замисъл, в конкретния случай си поставя амбициозна задача да доминира като внушение със своето етично, естетическо, героично и възвишено хуманистично въздействие за човешкия подвиг и саможертва в името и за благото на националната общност. Като паметник на своето време, монументът е от значение за самоутвърждаването на обществената памет, такава, каквата е тя в този исторически период.

В този аспект авторът разглежда проблема за качествата на синтеза на архитектурата с другите изкуства при реализиране на градоустройствени ансамбли, в които има монументална скулптура, както е при НДК. Тези постановки се разглеждат от автора на книгата в контекста на много мнения от различни представители на творческите среди, на граждански сдружения и обединения и на представители на институции и политически сили. Приложени са дебати, изразени мнения и предложения на много български граждани, голяма част от които са видни представители на професионалните среди в архитектурата и другите изкуства.

Цитирани са мненията на редица български интелектуалци, в т.ч. творци с международна известност, като Светлин Русев, Валентин Старчев, Вежди Рашидов и много други. Дадени са становищата на Съюза на българските художници, Съюза на българските архитекти, Камарата на архитектите в България и др.

Анализирани са и са подредени тематично изразените становища в медиите и социалните мрежи. Дадени са приложения на редица документи.

„ИСТОРИЯ НА ГРАДОУСТРОЙСТВОТО“

- за студенти IV курс, специалност „Архитектура“ (<http://my.vsu.bg/moodle/>)

Резюме:

Web - базиран курс по История на градоустройството.

Историята на градоустройството като научна дисциплина възниква в началото на миналия /двадесети/ век. Вече повече от век се изучава тази теоретична материя в европейските университети, написани са много книги, проучвания, статии, доклади и др. научни трудове, тематично насочени към историята на градоустройството.

Може да се обобщи, че градоустройството като реализирани правила за изграждане на градове се появява преди около 4 хиляди години, от когато датират доказателствата за развитието на първите градове в човешката цивилизация.

При световното господство на монотеизма в религията през епохата на средновековието, градоустройството изживява своята метаморфоза като културно-историческа концепция, а градовете променят своя облик, характер и съдържание.

През Ренесанса, Барока и Класицизма в градовете се "възраждат" традициите от Античността, но вече през призмата на новата историческа действителност, намерила отражение в архитектурно - градоустройствените трактати на Витрувий и Алберти.

Градоустройството има своето специфично място и приложение като наука и изкуство, като материално-техническо, строително, социално-икономическо и културно-историческо явление. То е феномен на човешката цивилизация, който заслужава специално изучаване.

Това експериментално учебно пособие е разработено за нуждите на Web- базиран курс по специализирано обучение в областта на градската история. То съдържа част от проучваните въпроси, който са развити тематично по предварително определен конспект.

Посочени са литературни източници.

Разработени са сценарии за съучастие и съревнование на студентите в учебния курс.

Приложено е задание за провеждане на курса.

„ПРАКТИКУВАНЕ НА ПРОФЕСИЯТА“
- за студенти V курс, специалност „Архитектура“

(<http://my.vsu.bg/moodle/>)

Web - базиран курс

Резюме:

Архитектурата е комплексна дейност с огромно обществено значение в материалната , културна и духовната сфери.

Специалността “Архитектура” е с над 60-годишна образователна традиция в България като непрекъснато се развива и усъвършенства съответно на обществено-икономическите условия и потребностите на българските граждани.

Обучението по специалността “Архитектура” в България осигурява комплексно обучение на специалисти с висше образование в областта на архитектурата на образователно-квалификационна степен “магистър” с професионална квалификация “архитект”.

Съгласно изискванията на 85/384/ЕЕС на Европейския парламент и Европейската Комисия за взаимно признаване на дипломи, свидетелства и други документи в областта на архитектурата професионалната квалификация “архитект”, осигурява придобиването на способности за създаване на архитектурни проекти, които да отговарят едновременно на естетическите, функционалните и техническите изисквания; знания за устройственото планиране и инвестиционното проектиране и умения за изработване на устройствени схеми и планове и инвестиционни проекти и много други необходими проектантски умения за удовлетворяване изискванията в проектирането и строителството, административните

производства, компетентните органи, процедурите и правилата за възлагане, съгласуване и одобряване на устройствените схеми и планове и на инвестиционните проекти, разрешаването на строителството, изпълнението и въвеждането в експлоатация на строежите.

Това експериментално учебно пособие е разработено за нуждите на Web - базиран курс по специализирано обучение в областта на практикуването на професията. То има за цел да подготви студентите за проблемите и многопластовите изисквания в бъдещото упражняване на професията "Архитект".

Курсът включва обучение за професионална реализация в следните тематични направления:

- Устройство на територията;
- Инвестиционно проектиране ;
- Консултантска дейност;
- Строителство;
- Публичната администрация;
- Синтез на изкуствата;
- Академично развитие;
- Техническа правоспособност.

Разгледани са различните нормативни документи регламентиращи практикуването на професия в различните сфери.